

TEMATISKAIS PLĀNS

Tēma: Aizvēsture¹

Mērķis: Padziļināt skolēnu izpratni par aizvēstures perioda būtību, pilnveidojot patstāvīgā darba iemaņas, prasmi strādāt ar attēliem

Stunda	Apakštēma	Uzdevumi	Sagaidāmie rezultāti	Jēdzieni	Paņēmieni un metodes	Pārbaudes formas (ja ir)	Mājas uzdevumi
1.	Cilvēka rašanās teorijas. Pirmatnējās sabiedrības būtība, tās īpatnības dažādos attīstības posmos	<ul style="list-style-type: none"> - Atjaunot zināšanas par cilvēka izcelšanās teorijām un cilvēka attīstības posmiem. - Pilnveidot zināšanas par aizvēstures dažādiem posmiem, to raksturīgām pazīmēm. Atklāt ģeogrāfiskās vides ietekmi. - Pilnveidot prasmi strādāt ar attēliem, analizēt, apkopot iegūto informāciju. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ir zināšanas par cilvēka izcelšanās teorijām un cilvēka attīstības posmiem. - Ir priekšstats par aizvēstures dažādiem posmiem, to raksturīgām pazīmēm. - Izprot faktoru, kuri noteica izmaiņas pirmatnējā sabiedrībā, būtību. - Prot strādāt ar attēliem (Spēj iegūt informāciju, analizēt to) 	<ul style="list-style-type: none"> Aizvēsture Antropogēnēze Paleolīts Mezolīts Neolīts Dzimta Dzimtas kopiena Cilts Neolītiskā revolūcija 	<ul style="list-style-type: none"> Darbs ar attēliem un tekstu = informācijas iegūšana, salīdzināšana un apkopošana (darbs pāros); pārruna. 	Darba lapas 1-6	Ja nodarbības laikā netika izpildīti visi uzdevumi, pabeigt mājas.

¹ Tēma audzēkņi var apgūt, patstāvīgi (individuāli vai pāros) strādājot ar *Darba lapām* un izmantojot konspektīvo materiāla izklāstu (fleš variants) vielas nostiprināšanai vai atkārtošanai.

II. Ieteikumi skolotājiem (izstrādāto *Darba lapu* izmantošanas iespējas)

Strādājot ar *Darba lapa 1* (**Antropoģenēze**), audzēkņi atjaunos savas zināšanas par cilvēka attīstības posmiem, analizējot attēlus noteiks pirmo cilvēku atšķirības no dzīvnieku pasaules.

Darba lapas 2- 6 piedāvā dažādu tēmu apgūšanas iespējas un atšķiras pēc sarežģītuma pakāpes. Tās vai citas Darba lapas izvēle izmantošanai nodarbībā ir atkarīga no audzēkņu spējām un sagatavotības līmeņa.

Darba lapas 2, 3, 4, 5 (**Neolīts**) sniedz iespēju sekot līdzi pirmatnējās sabiedrības izmaiņām, salīdzinot divus periodus - mezolītu un neolītu.

1. Analizējot *Darba lapā 2* un *Darba lapā 4* piedāvātos attēlus, audzēkņiem patstāvīgi jāatklāj izmaiņas cilvēku nodarbošanās veidā un izskatā neolītā un jāsecina par jaunām „cilvēks-daba „ attiecībām.
2. *Darba lapā 3* piedāvātie avoti un uzdevumi dod audzēkņiem iespēju patstāvīgi (strādājot individuāli vai pāros) atklāt neolīta cilvēka sasniegumus dažādās dzīves jomas, sasaistot to ar izmaiņām dzīves veidā šajā perioda. Uzdevumi vērsti uz likumsakarību atklāšanu un iegūto atziņu loģisku sakārtošanu (strukturēšanu), ko veicinās „zirnekļa” veidošana.
3. *Darba lapa 5* var būt izmantota gan lai apkopotu iegūtās zināšanas par neolīta laika cilvēku (pildot uzdevumu nodarbībā vai mājās), gan lai pārbaudītu skolēnu zināšanas.

Darba lapa 6

Darba lapas 1.– 2. uzdevumi domāti audzēkņiem, kuriem analītiskās domāšanas prasmes ir nepietiekamas; uzdevumi var tikt izpildīti visas nodarbības laikā, veidojot aizvēstures periodu aprakstu. 3.- 4. uzdevumus var piedāvāt izpildīt mājās vai nodarbībā, apspriežot 2. uzdevuma rezultātus.

III. Jēdzienu vārdnīca

Aizvēsture – cilvēces attīstības senākais posms

Antropoģenēze – mācība par cilvēka izcelšanos. Apskata cilvēka kā atsevišķas sugas *Homo sapiens* veidošanos un attīstību evolūcijas ceļā
(no grieķu *anthropos* - cilvēks, *genesis*– izcelšanās)

Paleolīts

(no grieķu *παλαιός* -vecs,
λίθος - akmens)

- senais akmens laikmets, viens no aizvēstures posmiem

Mezolīts

no grieķu *μεσος* - vidējais,
λίθος - akmens)

- vidējais akmens laikmets, viens no aizvēstures posmiem

Neolīts

(no grieķu *neos* - jauns,
λίθος - akmens)

- jaunais akmens laikmets, reizēm saukts arī par vēlo vai vēlīno akmens laikmetu - akmens laikmeta pēdējais periods.

Dzimta (ģints)

- cilvēku kopums; vieno radniecības izjūtas (cēlušies no viena senča).

Dzimtas kopiena

- mednieku, barības augu vācēju un zvejnieku sabiedrības forma, kas izveidojās mezolītā.

Cilts

- vairāku dzimtas kopienu savienība, kuras vieno kopēja izcelsme (ir savs nosaukums, kopēja teritorija, valoda un paražas).

Neolītiskā revolūcija

- kardinālas izmaiņas cilvēku dzīves veidā neolītā, kuras saistītas ar zemkopības, lopkopības apgūšanu un pastāvīgu apmetņu ierīkošanu.